

— Na razstavo perutnine in kuncev, ki jo priredi Kmetijska družba v Ljubljani dne 4. junija ob 10. uri na velesojmu, opozarjamo vse učitelje, posebno pa one, ki se pečajo z rejo malih živali. Razstava bo pokazala lepe uspehe reje teh prekornih živali.

— Današnji številki prilagamo recepte za močnate jedi, serijo »Ba«, katere izdaja vsake tri mesece naša domača tovarna za pekovne praške: Adria v Ljubljani. Kdor želi, da se mu druge izdaje redno pošiljajo, naj javi svoj naslov omenjeni tovarni. Kdor se ne poslužuje preparatov te naše edine domače tovarne, naj piše po vzorce, da se o nenadkriljivi kakovosti njenih preparatov prepriča. Tovarna je svoje preparate tako izpopolnila, da daje za njih najboljšo kakovost polno jamstvo.

— Obisk mednarodnega vzorčnega velesojma v Ljubljani. Kraljev. banska uprava je izdala naslednje okoliščine: Od 4. do 13. junija se bo vršil letos XII. mednarodni vzorčni velesojm v Ljubljani. Kakor druga leta, bo tej gospodarski prireditvi priključenih več specialnih gospodarskih razstav. — Za šolsko mladino je določena znižana vstopnina 3 Din za osebo, spremljajoče učiteljsko pa je vstopnina prosto. Enako tudi nekaj najrevnejših učencev vsakega razreda po uvidenosti določene g. razrednika. — Obisk velesojma se lahko uporabi kot poldnevna, odnosno celodnevna poučna ekskurzija.

Osebnostne zadeve.

— i V IX. skupino so prevedeni: Hari Zoltan, učitelj v Stanjevičih, in Janko Šuman Elizabeta, učiteljica v Gor. Sušicah.

Učiteljski pravnik.

— § Pripravniki (ce) — povračilo potnih stroškov za polaganje praktičnega izpita. — Po § 14/7 U. Z. so imeli pripravniki pravico do potnih stroškov do 31. III. 1932, ker je odstavek 7. § 14. U. Z. razveljavljen s čl. 62. fin. zakona za l. 1932/1933, ki je stopil v veljavo 1. IV. 1932, nimajo učitelji ob polaganju praktičnega izpita več pravice do povračila potnih stroškov.

— § Tožbe na Državni svet, kakor tudi odgovori na tožbe Glavne kontrole, se vselej pošiljajo direktno Državnemu svetu v Beogradu in ne po uradni poti. Take pošiljke je pošiljal priporočeno s povratnico.

Rok za vlaganje tožb proti odločkom ministrstva je 30 dni po prejemu odločbe, rok za odgovor na tožbo Glavne kontrole je pa 15 dni po prejemu tožbe.

§ Pripravniki — prevedba v uradniško skupino. Prošnjam za prevedbo v uradniško skupino je priključiti v posebni ovojni poli originalne dokumentov, kakor je odredilo ministrstvo prosvete. Vsak drugačen postopek le ovira hitro rešitev prošnji. V izvod je vpisati oceno za toliko šol. let, kolikor jih je potrebno po § 13. odločbo 49. u. z. za napredovanje v skupino. Glede vpisa ocen se je ravnati po razpisu prosv. oddelka kraljevske banske uprave.

§ Dnevničarji — zdravljenje v bolnicah. Ker je s finančnim zakonom za l. 1932/33. ukinjeno zavarovanje dnevničarjev in honorarnih uslužbencev po zakonu za zavarovanje delavcev, imajo v slučaju bolezni pravico do nagrade iz državne blagajne do 65 dni v letu po čl. 173. zakona o uradnikih. Dokler pa se ne ustanovi podporni fond in predpiše uredba po § 56. fin. zakona, je odredilo ministrstvo financ, da se ti uslužbenci smatrajo kot državni uslužbenci v pogledu olajšav glede zdravljenja v javnih bolnicah in klinikah.

§ Napredovanje v višje položajne skupine. Po odredbi kraljevske banske uprave je predlagati prošnje za višjo položajno skupino v dvojniki. En izvod prošnje je kolkovati s 5 Din in priloge te prošnje z 2 Din — drugi izvod prošnje in priloge so kolkovati proste. Ker je treba v predlogu navesti, na podlagi katere priloge si je pridobil prosilec pravico do višje skupine, je potrebno, da se označi prošnje z A in B ter priloge z A/1 itd., kakor je že svojčas odredila kraljevska banska uprava. — Priloge teh prošnji so: Ukazni dekret odnosno dekret ali uverjenje o napredovanju v poslednjo skupino po prejšnjem Ur. zakonu, prevodnica na plačo po novem Ur. zakonu in izvod iz Uslužb. lista. — V prošnji je navesti datum in številko dekreta o napredovanju v zadnjo prejšnjo skupino, ki je edina merodajna za napredovanja po novem Ur. zakonu (§ 49. in 249.).

Naša gospodarska organizacija.

Tovarišice, tovariši! — Učiteljski dom v Ljubljani se bliža ureditvi. Naročeni so že podrobni načrti. Zato ne držimo rok križem, ampak žrtvujemo vsak po svoji moči! Spomnimo se vsak z malim darom svojega doma ob sedanjih mesečnih prejemkih in pokažimo s tem, da znamo ceniti moč organizacije. Položnico dobite pri vsakem poštnem uradu. Ček. številka Učit. doma v Ljubljani je 13.939.

— g Ali že uporabljate pri domoznanskem pouku zemljevid »Kamniške planine«? Ako ne, naročite ga takoj pri Učiteljskem domu v Ljubljani, kjer ga dobite za 4 Din.

— g Plaćilne pole za mesec junij so razveselile marškatere tovarišice in tovariši. Ali bi ne bilo mogoče, da nakloni vsak svoj drobec od tega našim učiteljskim domovom? Oba sta potrebna: ljubljanski temeljev, mariborski opreme. Ne pozabite jih!

— g Učiteljski dom v Ljubljani. Tonetov in Lojzetov nabiralnik »mlin« je namel v maju za Učiteljski dom v Ljubljani 8250 dinarjev. V Metodovem se je nabralo 39 Din, v uredniškem 1850 Din, v Kocijančičevem pa 15 Din, skupaj 155 Din. Koliko bi lahko bilo, če bi imele vse tovarišice in tovariši svoje nabiralnike! Zbirka bi šla v tisočake. Naj v juniju ne bo nikogar, ki bi ne imel nabiralnika. V vsaki pisarni in zbornici naj bo na vidnem mestu, da ga nobeden ne prezre. — Ga. Ema Gantar iz Ljubljane je darovala domu v spomin smrti svojega očeta Ivana 100 Din. Sresko učiteljsko društvo v Logatcu je poslalo redni prispevek 200 dinarjev. Ga. Helena Gruden je odstopila domu od zavarovalnega prispevka, ki ga je prejela ob smrti svojega soproga Karla, šol. upravitelja v Dobličah, 60 Din. — Hvala vsem darovalcem! — Jos. Koba, blagajnik.

Naročajte

vse potrebščine potom

Učit. gosp. poslovalnice!

Mladinska Matica.

— mm Publikacije M. M. — V nekaj dneh bodo tiskane vse 4 knjige M. M., ki se kmalu razpošljejo po šolah. Prva ekspedicijska je namenjena srednjim šolam, kjer se šolsko leto prej zaključuje. Kot smo že javili, dobijo letošnji naročniki naslednje knjige:

»Življenje hudobne kavke Katke«. Slikanica je razdeljena na 8 poglavij. Tu nam pripoveduje Edo Deržaj brez besed — samo s slikami vesele in nevesele doživljaje kavke. Ta knjiga je prva slikanica v publikacijah M. M. in vesele nad njo bodo imeli predvsem naši najmlajši.

Druga knjiga — »Botra z Griča« je namenjena predvsem učencem. To je knjiga, ki smo jo že dolgo obljubljali, a jo šele sedaj lahko damo. Delo o gospodinjstvu je to, a pisano tako poljudno in lepo, da se čita kot povest. Knjigo je spisal znana strokovnjakinja na tem polju Kristina Hafnerjeva, ki je tudi prejela z njo pri natečaju prvo nagrado. — Delo je okusno ilustriral Fr. Stiplošek.

Tretja knjiga je Bevkova povest »Lucek išče očeta«. Že prva Bevkova knjiga je bila zanimiva. Toliko bolj zanimiva pa je ta knjiga. Otroci jo bodo požirali kot indijanerico. Bevkovo delo pa ni plaža, ampak je umetniška prve vrste. Naslovno stran je narisal M. Gaspari.

Četrta knjiga so »Kresnice«, ki jih je letos uredil Ribičič. Te bodo prenovljene letos naznanjati in navznotraj. Naslovno stran je izdelal N. Pirnat. Vsebinsko se bodo ločile »Kresnice« od prejšnjih. Ne bodo imele drobiža in običajnih statističnih tabel, bodo pa zato priobčile kratek pregled vseh važnejših dogodkov v tekočem letu, poleg tega pa bodo imele še prispevke 24 naših najboljših pesnikov in pisateljev, ki nam pripovedujejo zanimive doživljaje iz svojih otroških let. Poleg originalnih portretov in podpisov teh literatov prinesejo tudi njih »kratke življenjske podatke«, ki jih bodo lahko tudi učitelji s pridom porabljali pri pouku. Portretit so dela 9 naših slikarjev.

mm Knjige M. M. dobijo samo celoletni naročniki »Našega roda«, ki doplačajo še 250 Din. Kdor ni naročen na ves letnik »Našega roda«, knjig ne dobi, če prej ne naroči še ostalih števil.

Za nečlane M. M. stane vsaka knjiga rednih publikacij 5 Din.

Novi naročniki, ki še nimajo Bevkove prve knjige »Lucek in njegov škorec«, jo lahko še dobijo pri upravi M. M. za 5— Din.

Opozarjamo na subskripcijo za dr. Čermeljevo knjigo »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike«. Knjigo bi morala imeti vsaka šola, vsaka knjižnica, poznati bi jo moral vsak učenec v višjih razredih. Iz nje spozna vsakdo v lahki obliki bistvo, svojstva in važnost vsega mogočnega sile elektrike, ki je podlaga vse sodobne kulture in civilizacije. Kdor prečita to knjigo, se seznani z našim velikim izumiteljem in učenjakom, z Nikolo Teslo, in spozna, koliko so Jugoslovenci sodelovali pri sodobnem razvoju elektrotehnike.

Zadnja številka »Našega roda« je izšla te dni s prav bogato vsebino. Z verzji so zastopani Zdravko Ocvirk, Albert Širok in Bitenc. Vsi trije imajo pomladne motive. V prozi končuje Ribičič zanimive »Zabe«, Winkler ima trpko stvarco »Brinjeva drevesa«, Magajna daljšo in originalno »Lutko Veselo«, Zupanc pa »kratko in veselo« »Draščan se z bolho meni«.

V rubriki »Naši možje« piše France Vodnik, pesnik in kritik »Doma in Sveta«, o Ottonu Zupančiču in predvsem o njegovi zadnji izdaji »Cicibana«. Doma in po svetu prinaša Sirkovo zanimivo potovanje »Iz Sv. Križa v Barbano s čolnom« in »Igralska« njivica« pa Skrbniškovo »Rožo«.

V Cicibanovem rodu se končuje »Mucova rodbina«, poleg tega pa ima še Kmetova zanimiv pogovor z otrokom »Na sprehodu«. Sledi bogata rubrika mladina piše. Od slikarjev so zastopani: Justin, Kunaver, Maleš, Sirk, Hvala in Gorše.

Obrambni vestnik.

— ob »Slovenec« št. 119 od 26. V. 1932. prihaša sledečo »senzacijo«:

Kaj pravite?

»Gospod urednik! Vprašanje bo prišlo nazadnje. Najprej tole: Vem, da se boste tudi Vi zgrozili, ko izveste, kake stvari se objavljajo v listu, ki ga smatrajo za prvo slovensko pedagoško glasilo.

Živimo sicer v času presenečenj. Še ni minila ena senzacija, že čakamo druge. Če je ni, nekaj manjka in časopis, ki je brez nje, ni zanimiv. Doživljamo pa senzacije, ki režejo globoko, ki izpodejajo korenine naših verskih svetinj, ki rušijo temelje našega verstva in verskega življenja, ki hočejo uničiti bistveno načela krščanske vzgoje... Za take senzacije med vrsticami takozvanih znanstvenih vzgojnih razprav bi morali imeti bolj pazno oko vsi resnejši krogi, ki jim je mar zdrav napredek na šolskem torišču, ki jim je čuvati versko-nravnega vzgojna načela.

Kaj prav za prav hočemo? Opozoril bi rad na zablodo, ki sem jo zasledil v znani pedagoški reviji »Popotnik«. Zdi se, da smo krščanski pedagogi premalo pozorni na vsebino tega lista. Res je, da objavlja tudi marsikaj dobrega; toda če se lotiva z brskiranjem temeljnih verskih resnic, če hoče z lahko gesto delati črte čez ob Boga razodete verske nauke, moramo pa vsi prijatelji mladine in naše šole enoglasno zaklicati: Tega ne bomo trpeli!

Kaj pa je bilo? Navajam doslovno. V letošnji 8. številki je omenjen list pod zaglavjem »Kakšna bodi mladinska knjiga« objavil kot »resume« tole: »Mladinska knjiga vzgaja, uči spoznavati resnično in pristno in neposredno življenje, ki obdaja deco... in naj ne plava po eteričnih višinah, podzemskih gradovih in nebesih, naj ne slika devetih, desetih, enajstih praviljnih nebes z angeli, svetniki, kralji in škrti... V misterioznosti smo postali skrivnostni, trditi smo začeli o sebi: Smo nerazumljivi! Imamo neumrjočo dušo! Smo vzvišeni nad stvarmi! Smo kralji zemlje! Smo polbogovi!«

Tako hoče pisec nekako pod plaščem pseudoznanosti v eno vrečo vsuti vse, kar je pravljica in v isto vrsto staviti tudi večne resnice božje! In take abotne trditve pridejo v list, ki ga naročajo in plačujejo slovenski šolski odbori, slovensko učiteljsko in mnogo drugih, ki spadajo med pedagoški svet!

Uredniki bodo rekli: Saj je za to odgovoren avtor spisa, ki je podpisan. Mi pa pravimo: Glavno odgovornost pred Bogom in pred vestjo imajo uredniki, ki so to dali objaviti, saj je menda članek izšel z njihovo vednostjo. Če pa je izšel brez njihove vednosti, naj ga obsodijo! Dokler pa se to ne zgodi, vprašam: Ali smem po vesti še naročiti list, ki se v njem tako briskirajo resnice božje?!

Prvotno smo nameravali dati piscu gor-nje »senzacije« primeren odgovor. Opuščamo tudi to, ker je za pametnega človeka nepotreben vsak odgovor. Ugotavljamo samo, da so to metode iz l. 1908. Učiteljsko naj sodi samo!

Šolski radio.

— r Program za XXX. teden. V torek 7. junija bo predaval v šolski radio uri gosp. Viktor Pirnat: Od drevesne skorje do pluta-stega zamaška. I.—II. V petek 10. junija bodo izvajali učenci in učenke trebanjske šole z Dolenjskega pod vodstvom gosp. Marjana Tratarja igro: Pehta Pevske točke bo spremljala na klavirju ga. Vida Dereanijeva. I.—II.

Stanovska organizacija JUJ

iz društev:

Vabil:

— JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — VZHODNI DEL zboruje v soboto 11. junija in ne 14. junija, kot je bilo v prejšnji številki »Učiteljskega Tovariša« pomotoma navedeno. Zborovanje se vrši v istem kraju in z istim dnevnim redom, ki je že bil objavljen.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v sredo 8. junija ob 8. uri v telovadnici II. deške osnovne šole. Dnevni red je razviden iz posebnih vabil. — Odbor.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKO bo zborovalo v soboto, dne 11. junija t. l. ob 8. uri zjutraj v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah s sledečim dnevnim redom:

1. Zapisnik
2. Dopisi
3. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika.
4. Volitev delegatov za banovinsko in glavno skupščino.
5. Predavanje sreskega šol. nadzornika.
6. Slučajnosti.

Pleskovič, predsednik; Dušan Lunder, tajnik.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO V SLOV. BISTRICI zboruje ob priliki svoje 60-letnice dne 11. junija v Slov. Bistrici s sledečim dnevnim redom:

Ob 8. uri zjutraj društveno zborovanje na deški šoli, kjer se rešijo tekoče interne društvene zadeve.

Ob 10. uri maša za umrle društvene člane v župni cerkvi.

Ob 11. slavnostno zborovanje v dvorani okrajne hranilnice. — Po slavnostnem zborovanju skupen obed istotam.

Tega zborovanja se udeležita tudi sreski učiteljski društvi Maribor mesto in Maribor desni breg.

Miloš Tajnik, predsednik.

— RADOVLJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO ima svoje letošnje zadnje zborovanje, kakor je bilo določeno na zadnjem jesenskem zborovanju, v ponedeljek 13. junija ob 9. uri dopoldne v poslopju osnovne šole v Kamni gorici. Po referatu in poročilih je ogled kraja in kamnogoriških znamenitosti, potem pa izleti v okolico. Oni tovariši (ce), ki se pripeljejo s prvim jutranjim vlakom, se snidejo takoj po prihodu vlaka na radovljiskem kolodvoru, nato je pešizlet čez novo brv v Kamno gorico, približno 1 uro hoda. Obudimo skupno! Za obed naj se vsakdo javi nepreklicno do 8. junija upravitelju šole v Kamni gorici. Da se prav vsi vidimo na zadnjem zborovanju! — Predsednik.

Poročila:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO V DOL. LENDAVI je zborovalo dne 7. maja v Črenšovcih. — Navzočih 48 članov. Predsednik otvori zborovanje in pozdravi vse navzoče. Tov. Gumilar je sporočil zahvalo ljutomerskega društva za naše čestitke k 60-letnemu jubileju.

Po sprejemu zapisnika so bili prečitani dopisi.

Temu je sledilo predavanje tovariša A. Krepsa o zgodovini Lendave in nje okolice. Po očitnem geografskem položaju je predložil predavatelj potek važnejših dogodkov do novejših dobe. Ker ni tozadevno druge literature, kakor one v madžarsčini, je bilo to predavanje polno odkritij zlasti za one, ki niso službovali v še neosvojenem Prekmurju. Nato so živo debatirali tov. Česar, Gumilar, Horvat Iz., Peternel in dr.

Nadaljevanje gornjega referata je bilo predavanje tov. Kolkja o stilnih sorodnostih Prekmurcev in Madžarov. S slikami in vzorci je pokazal najprej celokupno slovensko ljudsko umetnost (pesmi, noše, ljudsko slikarstvo, vezanine), posebej pa njen vzhodnjaški stil in njegovo moč na bližnjo madžarsko sosesčino, ki se še danes prikazuje v nekaterih naših posebnostih.

Predlogi. Sprejeta je bila resolucija obmejnih sreskih društev, ki so zborovala v Mariboru z nekaterimi dopolnili in izpremembami K toč. 8. Ako se izenačijo draginjski razredi, tedaj se naj povsod uvede II. draginjski razred, ne pa da bi se sedanja I. in II. razred reducirala in izenačila s III. razredom. Slednje bi značilo odtegnitev še one malenkosti, ki jo uživajo do sedaj oni, ki so v boljših draginjskih razredih.

K toč. 19. in 21. Ko zajema gospodarska kriza tudi učiteljski stan, stavljamo sekciji predlog, naj ona ne stavlja na razpolago naših moči, tako na pr. ne učiteljev s 35 leti, kakor tudi ne poročenih učiteljev. Teh vprašanj sploh ni treba načenjati z naše strani, sekcija nima za to mandata našega društva.

Vodstvo sekcije naj v vsem uvede najširši parlamentarizem, vsi predlogi sekcije naj izidejo s predhodno odobritvijo sreskih društev.

Po živahni debati je bilo zborovanje zaključeno.

Peternel, predsednik; Kolkj, tajnik.

+ ZBOROVANJE UČITELJSKIH DRUŠTEV SREZOV MARIBOR-MESTO, MARIBOR DES. BREG, MARIBOR LEVI BREG, SLOV. BISTRICA IN SV. LENART V SL. GORICAH se je vršilo dne 16. aprila 1932. v Mariboru.

Udeležba je bila lepa, zbralo se je nad 400 učiteljev (ic). Zborovanje je vodil tovariš Hren in je uvodoma izrazil zadovoljstvo nad lepo udeležbo, posebej pozdravil navzoče gg. dr. Lončarja, predsednika sekcije Dimnika, sres. šol. nadzornika Koropca in Tomažiča, a oba sres. načelnika sta radi uradnega dneva opravičila izostanek.

Prvo je bilo predavanje g. dr. Lončarja o »Teoriji in praksi moderne šole«, s katerim nas je od vsega početka pa notri do konca držal v največji pozornosti. Kratek povzetek njegovega izvajanja bi bil sledeč:

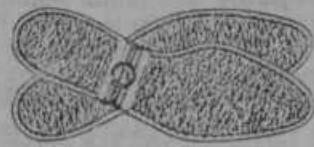
Moderne šola zahteva revolucijo naših glav in srca, misli in čustvovanja, usposobljenega za družbo. Ta šola na delu, — duševnem in ročnem, — do njega je treba vzbuditi ljubezen in izoblikovati sposobnost mladine. Resničnost je drugo, svoboda, ki jo je puščati otrokom v šoli, pa tretje načelo v moderni šoli.

Mladina, ki dela sama, tudi sama posnema abstraktne pojme, zato je puščati deco svobodnemu udejstvovanju. Ekskurzije n. pr. nudijo polno pobud in zanimanja, pospeševanja ročnosti ter svobode in učiteljeva ne-utesnjenost more izvesti z lahkoto strnjeni pouk vseh predmetov, tudi osnovno načelo delovne šole.

Uprava te šole mora sloneti na absolutni skupnosti, učitelji, starši in otroci so skupni člen uprave šole. A pogoji za izvedbo so: a) učiteljeva osebnost. Učiteljevanje ni navadno delo, temveč umetnost, zato mora biti državljansko in pedagoško neodvisen, — biti mora stalen na mestu in primerno plačan, imeti eksistenčni minimum, da more svojemu poklicu primerno živeti in se znanstveno in moralno izpopolnjevati, da uživa pri otrocih, starših in v javnosti ugled. Učitelj mora biti svoboden in neodvisen vzgojitelj. b) Sodelovanje staršev je drugi pogoj uprave nove šole, popolna avtonomija, kakor se uveljavlja v Nemčiji na teh šolah, kjer vsi trije faktorji sodelujejo v najtesnejši zvezi. c) Maloštevilstvo otrok v razredu je pa predpogoj za

Za letovišče

Uspelo nam je izpolniti obutev, ki jo prodajamo za tako nizko ceno, da jo zamore vsakdo kupiti. Tudi Vi boste zadovoljni z našo poletno obutvijo. — Prepričajte se.

Rata

Lufov vložek Din 5—

39.-

Vel. 19—26

Za deklice:

zračni lahki platneni polčevlji z gumijastim podplatom, okusne oblike.

Vrsta 4441.05

Št. 3—8 (19—26)

39.-

Vrsta 4432.37

Otroški platneni čevljički v sivi barvi z gumijastim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

49.-

Vrsta 2944.00

Sandali, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22—26 Din 39—, št. 27—34 Din 49—. Ženski št. 35—38 Din 59—. Moški št. 39—46 Din 69—.

69.-

Vrsta 2145.09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivga platna z zaponko in prožnim gumijastim podplatom. Za malo denarja veliko zadovoljstvo.

Več službe:

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice moške za Din 7—, ženske za Din 25— in 9—!

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

uspeh šolskega dela. Ni na pravem mestu štednja pri šoli. Znanje je moč, in šole so najboljše naložene denar.

Za lepo, vzpodbudno in strokovnjsko predavanje s splošnim odobravanjem najlepše priznanje.

Sledilo je izjerno poročilo tov. predsednika sekcije Dimnika o stanju šolstva in stanovskih zadev.

Redukcija plač je bila izvršena do mere, ki jo je zahteval državni budžet. Zadel je tudi naša državni tribut, čeprav ni v razmerju z življenjskimi potrebščinami.

Brezposelnost učiteljstva in namestitev novincev je težak socialni problem. Stalež gre v stotine, med njimi je mnogo takih, ki so brez rednikov. Nujna potreba, socialna in moralna dolžnost polnoletnikov je, da se umaknejo na korist trpečih. Učit. služba je težka in je tekom 35 let službe moč izčrpana dovolj, da se odloči za zaslužni oddih. Tudi one učiteljice, ki so poročene in imajo dobro življenjsko eksistenco, se bodo morale zavdati iste dolžnosti in dati mesto svojim brezposelnim in trpečim tovarišem. Ravno tako težko je pri kontraktualcih radi zaposlitve. Za volonterje pa je merodajen reverb.

Sekciji je uspelo spraviti napredovanje učiteljstva v tek, da se zdaj vrši v redu. Ravno tako je sekcija v borbi za odpravo drag. razredov, ker razlike niso upravičene. Zbog odgovarjajoče ureditve najemnin dela pri sekciji poseben odbor, stanarina, ki je bila dobro mišljena dobrota učiteljstvu, a se je v praksi obrnila v bič za naš stan in šolstvo, je zdaj z novim fin. zakonom urejena. Organizacija zavzema protivno stališče nameščenja preglednikov in ne priznava postavljanja nadzornikov, ki niso člani naše organizacije.

Učni načrti za 8-letno šol. obveznost se bodo še to jesen začeli v prov. svetu sestavljati in je pri sekciji za to sestavljen poseben odbor. Razpravljal je še o odnosih učiteljstva in drž. ustanove Sokolstva, o pritožbah poedincev, ki morajo brezpogojno iti skozi društvene uprave, ter o stanovski in službeni morali, ki se mora brez pridržka dvigniti. Na šolah mora vladati mir in kolegialnost. Sem spadajo tudi neprestana nadlegovanja poslancev, ki naj bi izvrševali razne intervencije in se bo takšne slučaje javno žigosalo.

Tov. predsednik je končal s pozivom, da v teh težkih časih ne omagamo, temveč s polno zavestjo, z vso silo in energijo stojimo na braniku za stanovske pravice in dobrobit šolstva. Sekcija ima vse naše tegobe v evidenci in bo tudi v naprej z vsemi silami na delu, da doseže, kar se da doseči v današnjih razmerah, ki nas tudi silijo, da se svojo stanovske organizacije tem tesneje oklenemo.

Ko so zborovalci izrazili tov. predsedniku za dosežene uspehe, kakor za odkrite besede, ki nam jih je podal, svojo zahvalo, so sprejeli še 36 točk obsegaajočo resolucijo, katera je bila objavljena v "Tovarišu".

Ant. Hren, predsednik; Iv. Šeško, zapisnikar.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVO MESTU je zborovalo 4. maja 1932. na Catežu.

Preds. tov. V. Menard je otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče, zlasti še sekcijškega tajnika tov. Kobala, sres. šol. ref. tov. Zagorca in tamošnjega šol. uprav. tov. Vidmarja.

Uvodoma je pojasnil, da se skupno zborovanje z žužemberškim društvom ni moglo vršiti, ker se je v Žužemberku in bližnji okolici razširila škrlatinka. Nato je v svojem govoru omenil vseobčo krizo in bodril prisotne k vztrajnemu delu v organizaciji. Poudarjal je, da moramo te težke čase prebroditi vsaj v moralnem oziru, če hočemo zasigurati domovini in stanu lepšo bodočnost. Naše delo in stremeljenja ne smejo zgrešiti začrtane poti! Za tem je navzočim pojasnil, kaj se je dogodilo v društvu od zadnjega zborovanja. Prečital in objasn timer je tudi sekcijške okrožnice in končno podal kratko poročilo iz seje glavnega odbora, ki se je vršila 17. in 18. marca v Beogradu. Ob zaključku se je v lepih besedah spomnil preminule tovarišice Ele Hladnik-Gromove ter pojasnil, da se je ob odprtem grobu poslovil od nje v imenu novomeškega in logaškega učit. društva. Navzoči so nato s kratkim molkom počastili njen spomin.

Po predsednikovem poročilu je sekcijški tajnik tov. Kobala podal izjerno in zelo stvarno situacijsko poročilo. K temu so navzoči zavzeli sledeče stališče:

1. Vsa prazna službena mesta naj se razpišejo in oddajo upravičenim prosilcem.
2. Tovariši (-ce) v mestih, kjer so srednje šole, naj po dovršenem 35. letu službe stopijo v pokoj ali pa svoja mesta zamenjajo z učitelji na deželi, da bo istim možno izsolati svoje otroke.
3. Vest, ki jih priobči Uč. Tov. pod rubriko "Učiteljski pravnik", naj se priobči na posebnih listih kot priloga.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo skupno z žužemberškim učit. društvom 18. jun. 1932. v Novem mestu. Ob tej priliki se bo vršil tudi sreski učiteljski zbor za novomeški srez.

Menard Vilko, preds. Ivanetič, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu.

—k Dr. Artur Gavazzi: »Sjeverna Evropa«. V kolekciji rednih književnih izdaj za leto 1931. je »Matica Hrvatska« izdala med drugim omembe vredno knjigo vseuč. profesorja dr. Arturja Gavazija (ki je pred leti predaval na ljubljanski univerzi) »Sjeverno Evropo« (Norveška, Švedska, Finska, Kuola, Svalbard). MH si je namreč vzela v načrt detajlno obdelavo evropskega kontinenta, kar sta prevzela profesorja Filip Lukas in Artur Gavazzi. Pričujoča knjiga seže v vse veje geografske znanosti; v te severne (nam dosti zabrisane) kraje in pojave nam posveti z jasno lučjo, posebej z geomorfološke strani. Saj je bil tu v kvarterni dobi severni center

ledenikov, od koder so se plazili po ostali Evropi na zapad in vzhod do znane črte in pustili neizbrisani sled do današnjih dni. Delo ledenikov te dobe je v Gavazijevi knjigi kot na dlani razvidno: vsakemu povprečnemu inteligentu odprto. V tem je vrednost Gavazijeve znanosti: da jo zna dati vsakemu čitatelju do dna posrkati. Živahno piše, stil mu je veder, jase, adekvaten. — Tudi ostali deli so jasno in točno prikazani: vpliv in vrednost golfskega toka, gospodarstvo v gozdih in pašnikih, v čarovitih ribolovih; industrija, ki jo vsaj na Švedskem, podpirajo rudna bogastva, na Norveškem pa bafna moč tkzv. belega premoga; trgovina, prometna sredstva in antropologija. — Gavazzi je bil med hrv. geografi edini poklican, da je pisal o Severni Evropi, ker jo je sam vso obhodil in pozna tudi vse jezike teh držav. Segal je torej po knjigah domačih geografov. — Je pa ponekod Gavazzi čisto na svojih tleh: tako zastopa on južno mejo Evrope ločeno od ostalih geogr. znanstvenikov; po njegovem ne teče ta po dolini reke Manič, temveč na jugu Kavkaza po dolinah rek Riona in Kure. In to z geološkega stališča: Kavkaz je prekinjen podaljšek Jajla-gore, ta pa Balkana... — Na koncu knjige je dodanih 67 fotografiskih posnetkov iz severnih krajev iz geomorfološkega, gospodarskega in etnografskega stališča. In zemljepisna karta Severne Evrope. — Knjiga je vsega priporočila vredna in se naroča pri upravi »Matice Hrvatske« Zagreb, Matičina ul. 2. —b—

—k Vinski zakon in kletarski vedež. Priredil Andrej Zmave, direktor vinarske šole v pok. — V samozaložbi, Maribor, Gosposka ulica 50. Strani XII + 176. Cena trdo vezani knjigi 50 Din. — Nova knjiga, ki jo moramo brez posebne reklame upoštevati, je dragocen prinos naši strokovni literaturi. Poleg novega zakona o vinu s prirediteljevimi pojasnili in pravilnika za izvrševanje zakona o vinu so v kletarskem vedežu jedrnat, predpisom vinskega zakona prirojene razprave o samorodnicah, o vinskih boleznih in napakah, o sodih, kletih in usušku, o čiščenju ali bistranju vina, o kletarskem drobižu itd., celotna vsebina pa je zaključena s stvarnim kazalom. Edinole vinarski strokovnjak, priznan v naši državi in v inozemstvu, kakršen je direktor v pok. in banovinski kletarski nadzornik g. Zmave, je bil poklican ustvariti nam to delo, in priznati moramo, da mu je uspelo; knjiga je aktualna. Dobrodošla je vinarjem, vinarskim in kletarskim zadrugam, kletarjem, gostilničarjem, trgovcem z vinom, kontrolnim organom, pravnikom i. dr., pogrešati pa je tudi ne bo moglo učiteljstvo višje narodne šole v pouku iz kmetijstva. Ne iz simpatije do prireditelja, ki je po prebiti maturi na mariborskem učiteljskem bil par let ljudski učitelj in se je potem posvetil strokovnim študijam ter si tekom dolgih let nabral bogatega znanja in izkušenj, marveč v pogledu na njeno res dragoceno vse-

bino priporočam knjigo v nabavo vsem šolskim upraviteljem. —o—

—k Dr. Franc Detela: Zbrani spisi I. zv. Uredil prof. Jakob Solar. Založila Družba sv. Mohorja 1932. Strani XL + 452. Detela je eden najpomembnejših zlasti ljudskih pripovednikov preteklega doba.

Prvi zvezek Detelovih zbranih spisov, ki je pred kratkim izšel pri Mohorjevi družbi, obsega dvoje humoresk: »Lepa« ideja v nemni odeji ter »Kislo grozdje«, dalje povest »Malo življenje« in končno zgodovinski roman »Veliki grof«.

Izdajo spremlja obširen urednikov uvod. Detela je po novi izdaji postal dostopen najširšim plastem naroda, kateremu je pisal, obenem se po svoji kritični uredbi dostojno uvršča v galerijo naših najbolje urejenih zbranih spisov Cankarja, Levstika, Jurčiča, Tavčarja. Po svoji pomembnosti zasluži vse pozornosti. — Do 15. aprila velja subskripcija (naročba) na Detelo za znižano ceno: za 504 strani obsegaajočo, v platno vezano knjigo 75 Din. Po tem roku bo stala knjiga po vseh knjigarnah 100 Din. Subskribira se lahko pri Mohorjevi družbi v Celju, v Ljubljani pa pri Novi Založbi.

—k L. N. Tolstoj: Vojna in mir, roman v štirih knjigah. Izdala in založila Slovenska Matica v Ljubljani. Poslovenil Vladimir Levstik — Roman Vojna in mir je epohalno Tolstojev delo in spada med najpomembnejše mojstrovine svetovne literature. Letos nam je dala Slovenska Matica prvo knjigo, ki odpira bravcu vpogled v epopejo Napoleonovih vojn. Za prihodnje leto se nam obeta naslednje tri. — Prevajalec Vladimir Levstik nudi s svojim dovršenim prevodom roman v vsej svoji pristnosti.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

LASTNIK VRTILJAKA »LJUBLJANA«

na velesjemu prosi cenj. učiteljstvo, da pri obisku šolske mladine blagovoli podpirati edino domače podjetje te vrste na velesjemu.

Ure, zlatnina

so najprimernejša

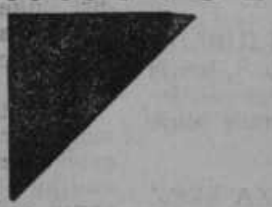
birmanska darila

katera kupite najceneje pri **FR. P. ZAJEC**, Ljubljana — Stari trg št. 9

VSE KNJIGE

IMA NA RAZPOLAGO
KNJIGARNA
UČITELJSKE
TISKARNE
V LJUBLJANI

SLOVENSKE
ŠOLSKE
MATICE

ZAHTEVAJTE CENIK!

Velika izbira damskih in otroških

klobukov

po najnižji ceni. — Prenovljenje hitro in po najnovejših vzorcih. Za g. učiteljice 10% popust pri

Mary Smolnik — Celje
v palači »Prve hrvatske štedionice«

SVILA in VOLNA

Vedno prihajajoče novosti

A. & E. Skaberné
Ljubljana

Specialna delavnica
za popravila in uglaševanje

klavirjev

BAJDE JOSIP

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač,
galanterijskega blaga
in gramofonov,
kakor tudi
žepnih predmetov
in raznih kovčegov.

Naročajte vsa
tiskarska dela

za dravsko šolo, urade itd.
v učiteljski tiskarni
v Ljubljani, Franciškanska 6

